

***Heliothis armigera* (Hübner)**

Słonecznica orężówka

UE: I/A/II (a) 3.
PL: 1/A/2 A. 3.

Forma jasna (z lewej) i ciemna gąsienicy (w środku) oraz postać dorosła (z prawej)

Zdjęcia z lewej: Antoine Guyonnet, <http://www.ibs-t.net/lepidoptere/>, www.forestryimages.org,
zdjęcia w środku i z prawej za zgodą CSL, York, Wielka Brytania

Heliothis armigera (Hübner)

Słonecznica orężówka

Rośliny żywicielskie: Gatunek polifagiczny, występujący na większości roślin uprawianych pod osłonami.

Objawy występowania: Gąsienice żerują na wszystkich odsłoniętych organach roślinnych. Wygryzają nieregularne otwory w liściach, kwiatach, ogryzają pędy. Wgryzają się do wnętrza pąków kwiatowych, owoców i ich zawiązków oraz innych mięsistych części. Przy intensywnym żerowaniu mogą doprowadzić do całkowitego zeszkieleutowania rośliny.

Identyfikacja i biologia: Jaja prawie kuliste, żłobkowane, średnicy ok. 0,5 mm, początkowo barwy białej, ciemnieją. Gąsienice z reguły przechodzą cztery stadia rozwojowe. Budowa gąsienic typowa dla gąsienic większości motyli. Ostatnie stadium długości 30–40 mm; ubarwienie ciała zmienne: od barwy zielonej, poprzez kolor żółtozielony, słomkowy, różowy, bordowy, czerwono-brązowy, brązowy aż do prawie czarnego. Głowa ciemnobrązowa. Wzdłuż ciała biegną linie o różnym zabarwieniu: przetchlinki na bardzo jasnym pasie, tuż nad nim ciemna linia, następnie linia jasna, a wzdłuż grzbietu przebiega pojedynczy ciemny pas. Zdarzają się osobniki zabarwione mniej więcej jednolicie, bez pasów. Ciało pokryte rzadkimi szczecinami oraz mikroskopijnej wielkości kolczastymi wyrostkami oskórka. Przepoczwarczenie w podłożu, w kolebkach poczwarkowych. Motyl budowy typowej dla motyli nocnych. Rozpiętość skrzydeł 35–40 mm, długość ciała 14–18 mm. Kolorystyka zmienna: od barwy szarozielonej do pomarańczowobrazowej. Przednie skrzydła pokryte siecią ciemnych linii oraz kilku plam. Tylna para skrzydeł jaśniejsza. Na każdym skrzydle szeroki ciemny pas przy krawędzi bocznej oraz przecinkowata plamka pośrodku. Gatunek ciepłolubny. Występuje w Europie (głównie część południowa), Azji Płd-Wsch., Afryce, Australii i Oceanii. Istnieją udokumentowane przypadki pojawienia się nielicznych osobników w Polsce. Większość danych pochodzi z południowej części kraju. Z obserwacji nasuwa się wniosek, iż słonecznica nie stworzyła w naturze trwałych populacji – uznaje się ją za gatunek migrujący.

Termin lustracji i pobieranie prób: Inspekcje upraw pod osłonami prowadzić przez cały sezon uprawowy, w czasie kiedy prowadzona jest produkcja. Uprawy polowe kontrolować przez cały sezon wegetacyjny. Przeglądać rośliny oraz podłoże poszukując ww. objawów występowania szkodnika. Owocę, pąki kwiatowe itp. przeciąć w celu wykrycia gąsienic żerujących wewnątrz. Do analizy laboratoryjnej przekazywać uśmiercone okazy zakonserwowane w odpowiedni sposób lub żywe szkodniki wraz z rośliną pokarmową (całą lub częścią).